

Den engelske borgerkrig 1642-49

Litteratur & informationsøgning metode, 2004

Dan Villiom Podlaski Christiansen, 20013231, danchr@daimi.au.dk
Kim Lilholt Ruggaard, 19841718, klr@asb.dk

24. november 2004

Allerede i 1641 trådte modsætningerne mellem Underhusets royalistiske medlemmer (Kavalererne) og den puritanske opposition (Rundhovederne) skarpere frem. I 1642 udstedte kong Charles (Karl) I arrestordre mod flere af Underhusets puritanske oppositionsledere anklaget for højforræderi men Londons borgerbevægelse beskyttede de anklagede. Parlamentet svarede igen med at kræve uindskrænket kontrol med regering og hær, hvilket kongen afviste. Nu var væbnet sammenstød uundgåeligt. I de følgende år skabte Oliver Cromwell sit eget rytterregiment, Jernsiderne, og førte Parlamentets hær til sejr. Den 30. januar 1649 blev kongen henrettet, og republikken blev indført med Cromwell som præsident.¹

Hvilke pensumværker er relevante for besvarelsen af denne opgave? Opstil en begrundet litteraturliste om den engelske borgerkrig 1642-1649 på 12-15 titler. Der forventes at være en litteraturoversigt blandt disse.

1 Afsluttede bibliografier

1. Guiden: indholdsfortegnelse og bd. 1, sektion 23, „British Isles, 1450-1800“, „England, Political History“. Se det allerede afleverede for en lidt for grundig gennemgang kilderne nævnt her.
2. Søgning i bibliotek.dk efter „engelsk? og borgerkrig?“, „Cromwell“, „eng? og civil war“, „eng? og revolution?“ Fritekst- og titel søgning.
3. Søgning i [bibsys](http://bibsys.dk) - (avansert søk) efter „eng? * revolution“, „Cromwell“ og sortering efter nye udg. Først (år synkende). Fritekst- og titelsøgning. Bibsys fungerer utroligt langsomt.
4. Søgning på Statsbiblioteket - udvidet søgning på alle materialer „eng? og revolution“, „Cromwell“.
5. Søgning på „LIBRIS“ avanceret søgning på titel: „english AND revolution“ og „Cromwell“
6. Nyt fra Historien, årg. 37, h. 1, s. 7-10. Her burde være en litteraturoversigt, men desværre er mangler bl.a. 37. årgang oppe på tidsskriftsgangen. Fundet via artikelsøgningen på bibliotek.dk.
7. H-Net: søgning på „Cromwell“ og „English civil war“. Der ser ud til at være mange spændende nyere bøger om emnet, der er anmeldt på h-net, men ingen af dem er at finde på nordiske biblioteker. Et enkelt eksempel er:

---

¹Tekstudsnit fra Kai Petersen: „Verdenshistoriens hvornår skete det?“, Kbh. 1970, II, s. 448ff.

- „The English Civil War: The Essential Readings“, Gaunt, Peter (red.) Oxford: Blackwell Publishers, 2000. (Med kort, noter, selektiv bibliografi.)
Fundet gennem anmeldelse på h-net, hvor den er anmeldt af Ronald Hutton, 2001

8. JSTOR: søgning på „Cromwell“, „English civil war“ og enkelte værker fundet i guiden og gennem andre søgninger.

2 Løbende bibliografier

Vi har forsøgt at søge efter artikler i Dansk HT efter artikler og anmeldelser, men siden kunne ikke åbnes. En manuel søgning gav intet resultat. Senere lykkedes det at åbne oversigten over historiske specialer i dk. Fra 1999-2003 og her søgte vi under „Cromwell“ og „borgerkrig“ uden resultat. Endelig søgte vi i basen under historiske Ph.d-afhandlinger uden at finde noget.

I det svenske HT søgte vi efter konkrete anmeldelser og artikler uden held, og i Norsk HT gennemførte vi en søgning på „Cromwell“ og „revolusjon“ og derudover en emnesøgning under „europa og verdenshistorie“, alt uden resultat.

3 Konkrete udgivelser

Her er de alternative udgivelser, der er fundet andre steder:

- Kennedy, D. E: „The English Revolution, 1642-1649“, Macmillan, 2000 (findes også som E-bog).
Fundet i bibsys.
- Zagorin, Perez „The English Revolution: politics, events, ideas“, Ashgate, 1998. Det er svært at afgøre, hvilken af Perez' bøger, der er væsentligst, men måske er det denne man skal vælge fordi den er nyest og synes at sammenfatte store dele af hans forskning på området.
Fundet i bibsys.
- Lindley, Keith „The English Civil War and revolution: a sourcebook“, London: Routledge, 1998.
Fundet i bibsys.
- Smith, David L. „Oliver Cromwell: Politics and religion in the English Revolution, 1640-1658“, Cambridge UP, 1992.
Fundet i bibliotek.dk.
- Morrill, John (red.), „Oliver Cromwell and the English revolution“, Longman 1990.
Fundet i bibliotek.dk.

- Hill, Christopher: „God’s Englishman: Oliver Cromwell and the English revolution“, The Dial Press, 1970 - I alt fire genudgivelser, billigbøger osv. Fundet i bibliotek.dk.
- Ashley, Maurice: „Oliver Cromwell and the puritan revolution“, English UP, 1965
Fundet i bibliotek.dk.

3.1 Danske udgivelser

Der findes oversigtslitteratur på dansk om den engelske borgerkrig bl.a i Grimbergs Verdenshistorie og få artikler og bøger. Her skal nævnes to som ikke medtages, fordi de ikke gennem anmeldelser lader til at rage op i den internationale forskning men som virker til at kunne præsentere en problemstilling indenfor området på dansk:

- Engberg, Jens, „Årsagerne til den engelske borgerkrig 1642-49“, Gjellerup 1971.
Fundet på SB, Rex og bibliotek.dk.
- Thomsen, Anders Holm (artikel), „Den engelske revolution, ideologisk kulturkamp og det nye puritanisme-begreb: postrevisionisme og historie fra neden“ i Historisk Tidsskrift, bd. 96, h. 1 (1996) - p. 134-148.
Fundet i bibliotek.dk.
- Richardson, R. C: „The debate on the English Revolution : revisited“ London: Routledge, 1988.
Denne bog medtages ikke i boglisten, men kunne være interessant for et studium af den historiske debat om den engelske borgerkrig og de forskellige positioner i den.

Dette er eksempler på bøger på andre udenlandske sprog end engelsk, der ikke medtages i boglisten, men som ser interessante ud, hvis man skulle arbejde med andre landes reception af den engelske borgerkrig:

- „La revolution anglaise 1641-1660. Textes de Charles 1er, roi d’Angleterre, oliver Cromwell, John Lilburne Gerrard Winstanley: Procés-verbeau: Comptes rendus parlementaires: Documents officiels et pamphlets: Vue d’ensemble par Gerard Walter“, Paris 1963.
Fundet i bibliotek.dk.
- Bauer, Heinrich: „Oliver Cromwell: ein Kampf um Freiheit und Diktatur“, Oldenburg 1932.
Interessant: der findes meget tysk litteratur om Cromwell i mellemkrigstiden. Kan tænkes at være farvet af mellemkrigstidens politiske tendens; titlen understøtter denne mistanke.
Fundet i bibliotek.dk.

4 Konklusion

Overordnet set mener vi ikke det er et problem at materialet ikke er helt nyt. Der synes at have været en løbende forskning i de engelsktalende lande hvor vi kan finde kilder fra 60erne og frem. Med mindre man er interesseret i tilgangsvinkel fra et bestemt land, mener vi at disse engelske kilder må være de mest relevante — af den simple grund at der med en større interesse må være relativt flere eksperter i disse områder, end i fx Danmark hvor man næppe går så meget op i Cromwell.